

GENOOTSCHAP NEDERLAND - ARUBA

NIEUWSBRIEF 5 / SEPTEMBER 2021

Geachte deelnemer van het Genootschap Nederland-Aruba, geachte lezer!

‘De eilandeconomieën zijn hard geraakt door de enorme terugval in het toerisme,’ aldus koning Willem-Alexander op 21 september 2021 in de Troonrede. Hij bepleit eensgezindheid bij het weerbaarder en schokbestendiger maken van de Caribische landen. ‘Dat maakt ons Koninkrijk als geheel sterker’.

Onder het kopje ‘Beleidsprioriteiten’ besteedt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties evenzeer aandacht aan het toerisme: de grootste bron van inkomsten van landen als Aruba. ‘Er is sprake van een zorgelijke toename van armoede’.

Een ander effect van toerisme kwam aan de orde in een werkdocument van de Centrale Bank van Aruba: ‘Whence the twain shall meet: weathering overtourism and climate change in small island tourism economies’. Het rapport werd opgesteld door prof. dr. Ryan Peterson. Zie zijn managementsamenvatting in deze Nieuwsbrief.

CBA-president Jeanette Semeleer liet zich evenmin onbetuigd. Zij reageerde op een artikel in NRC waarin wordt beweerd dat in Aruba ‘veertien banken zijn opgericht door aan Russische misdaadorganisaties gelieerde vennootschappen’.

Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven heeft de Tweede Kamer toegezegd spoedig tot stappen te komen om het studiesucces van de Caribische studenten te vergroten.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Nico van Grieken

Voorzitter

INHOUD

- Koning Willem-Alexander: ‘Eilandeconomieën hard geraakt door enorme terugval toerisme’
- Ryan Peterson: ‘Dynamic challenges of overtourism and climate change in a small island tourism economy’
- President Jeanette Semeleer: ‘Onder het strikte beleid van de Centrale Bank van Aruba worden enkel banken met een uitstekende internationale reputatie toegelaten’
- Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven: ‘Spoedig stappen zetten om studiesucces van Caribische studenten te vergroten’

* * *

Koning Willem-Alexander in Troonrede:

‘Eilandeconomieën hard geraakt door enorme terugval in toerisme’

Koning Willem-Alexander

‘In het Caribisch deel van ons Koninkrijk is het leven voor veel mensen door corona moeilijker geworden, omdat de eilandeconomieën hard zijn geraakt door de enorme terugval in het toerisme’. Dit zei koning Willem-Alexander op 21 september 2021 in de Troonrede in de Staten-Generaal.

‘Voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba – samen Caribisch Nederland – gelden economische steunmaatregelen vergelijkbaar met die in ons land. Met de landen Curaçao, Aruba en Sint Maarten zijn afspraken gemaakt om te bereiken dat financiële steun leidt tot een economie die weerbaarder en schokbestendiger is’. In het gesprek daarover is het belangrijk steeds de eensgezindheid te zoeken. Dat maakt ons Koninkrijk als geheel sterker, aldus de koning.

Begroting BZK

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaat in de Memorie van Toelichting van de BZK-begroting voor 2022 nader in op de steun aan de Caribische landen van het Koninkrijk voor de hervorming en ontwikkeling na Covid-19. In het hoofdstuk ‘Beleidsprioriteiten’ wordt vermeld dat ‘door de eenzijdigheid van de economieën, de starre arbeidsmarkt, het uitblijven van structurele hervormingen en de afwezigheid van een effectieve en doelmatige publieke sector, de financiële en economische situatie in Aruba, Curaçao en Sint Maarten (de Landen) reeds langere tijd zeer kwetsbaar is.

Zorgelijke toename armoede

‘Het begrotingsbeleid was al jaren een uitdaging waardoor de overheidsschuld in de Landen in het afgelopen decennium sterk is opgelopen en voor Curaçao en Sint Maarten (meer dan) verdubbeld is. Door de aanhoudende Covid-19 pandemie is de situatie in alle drie de Landen verder verslechterd. Onder andere toerisme, de grootste bron van inkomsten, is stilgevallen en er is sprake van een forse krimp van de economie, sterke stijging van de werkloosheid en een zorgelijke toename van armoede’.

Nederland heeft Aruba, Curaçao en Sint Maarten, naast medische bijstand, voedselhulp en continuïteit van intercontinentaal en interinsulair transport voor essentiële diensten, leningen verstrekt ten behoeve van liquiditeitssteun. BZK: ‘Nieuwe liquiditeitssteun wordt alleen nog onder voorwaarden verleend met als doel om onder meer het weerstandsvermogen van de Landen te versterken’.

COHO wordt opgericht

Het ministerie stelt dat ‘als onderdeel van de financiële steun aan de Caribische landen in het kader van Covid-19’ bij Rijkswet een Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling (COHO) wordt opgericht. Dit orgaan gaat toezicht houden op en ondersteuning bieden bij de uitvoering van hervormingsmaatregelen door de Landen.

De maatregelen en hervormingen hebben betrekking op de financiële sector, het financieel beheer, kosten en effectiviteit publieke sector, belastingen, economische hervormingen, zorg, onderwijs en versterking van de rechtsstaat. Het COHO wordt een bestuursorgaan met zelfstandige, wettelijke taken. Met Aruba, Curaçao als Sint Maarten zijn afspraken gemaakt voor het uitvoeren van een landspakket in ruil voor financiële steun van Nederland. BZK noemt de financiële situatie in Aruba, Curaçao en Sint Maarten ‘nog steeds’ zorgelijk.

Een functionerende rechtsstaat is, zo meent het ministerie, ‘randvoorwaardelijk voor economische ontwikkeling en houdbare overheidsfinanciën en ziet toe op rechtmatigheid van bestedingen’.

* * *

Ryan Peterson in working paper Central Bank of Aruba

‘Dynamic challenges of overtourism and climate change in a small island tourism economy’

De Centrale Bank van Aruba publiceerde vorig jaar het werkdocument ‘Whence the twain shall meet: weathering overtourism and climate change in small island tourism economies’. Het werd geschreven door prof. dr. Ryan Peterson, General Manager Economic Policy bij de CBA. In het licht van het onlangs verschenen rapport van het Intergovernmental Panel on Climate Change, waarin wordt gewaarschuwd voor een sneller dan verwachte stijging van de temperatuur, leest u hieronder de executive summary van Ryan Peterson.

‘It is a truism that tourism is part and parcel of the Caribbean socioeconomic fabric. With the advancement of industrial revolutions over the past century, tourism followed suit with every new wave of technology, transportation, and travel. Moreover, mounting socioecological pressures in small island tourism economies – due to resource consumption, construction, and crowding – are compounded by climate change and ecological shocks, thereby challenging traditional policies and livelihoods in the Caribbean.

Tourism density

This working paper explores the twin challenges of overtourism and climate change in small island tourism economies. Overtourism describes the adverse impact of uncontrolled tourism growth – an overshoot of tourism – that influences the well-being of citizens and the degradation of natural habitats and biodiversity, which may result in diminishing visitor experiences and expenditures. Overtourism reflects tourism growth that has moved beyond the level of acceptable change in a destination due to significant levels of tourism intensity and tourism density, resulting in increased economic vulnerability, social costs, and environmental degradation.

In addition, changes in climate over time, whether due to natural variability or as a result of human activity, exacerbate an already precarious situation. Climate change through extreme weather events and gradual warming can intensify and aggravate the adverse effects of overtourism, especially in small island tourism economies where tourism is concentrated in coastal zones.

Dynamic challenges

This investigation focuses on a small mature island tourism economy in the Caribbean. Specifically, the investigation discusses the case of Aruba; a small island tourism economy with over half a century of tourism growth. Based on a historical account of tourism growth and socioecological developments, the findings present a contextualized understanding of the complex and dynamic challenges of overtourism and climate change in a small island tourism economy.

Mounting risks

The findings of this study indicate that Aruba, in addition to being highly tourism dependent, is one of the most tourism intense and tourism dense small island economies in the Caribbean. The mounting risks of overtourism are associated with increasing social costs of low labor participation, low productivity, and increasing income inequality, as well as significant loss of scarce natural habitats, coastal erosion, and environmental decay.

The latter adverse effects are, furthermore, compounded by increasing occurrences and impacts of storm surges, flooding, and rising seawater temperatures. The results extend previous studies by identifying both direct and indirect transmission channels of overtourism in small island tourism economies, especially in the case of mature tourism destinations. Moreover, this exploratory study shows that whereas the direct economic benefits of tourism are realized within the short to medium term, the socioecological costs of tourism accrue over the long term and may extend across several generations.

Policy-driven reforms pivotal

To weather overtourism and climate change, structural reforms and transformation are urgently called for. The symbiotic development of overtourism and climate change poses substantial risks to sustainable economic development, which requires significant innovation and investments in both the pattern and pace of national policies and programs for sustaining economic development. A strategic and cohesive mix of policy-driven reforms for strengthening macroeconomic resilience and climate change readiness as well as building evidence-based policy robustness are pivotal.

Moreover, it is paramount that institutional capabilities and tourism governance be strengthened. Whereas small islands tourism economies may not be able to control the climate, they are in control of – and responsible – for steering towards a more sustainable future. Akin to a

dragonfly reflecting upon its pace and pattern of flight, small mature island tourism economies are urged to change, adapt, and transform’.

* * *

President Jeanette Semeleer:

‘Onder het strikte beleid van de Centrale Bank van Aruba worden enkel banken met een uitstekende internationale reputatie toegelaten’

‘De Centrale Bank van Aruba heeft nimmer Russische entiteiten of personen van een bankvergunning voorzien’, aldus president Jeanette Semeleer van de Centrale Bank van Aruba. Zij reageerde onlangs op een NRC-artikel van de Italiaanse journalist Saviano die schreef dat er in Aruba veertien banken waren opgericht door aan Russische misdaadorganisaties gelieerde vennootschappen.

‘Nederland is het rottende hart van Europa’ schreef de Italiaanse journalist Roberto Saviano onlangs in NRC. Nederland verrijkt zich volgens hem met geld dat uit andere landen wordt weggehaald. Jullie zijn geldpiraten geworden en zodoende wordt jullie land een eiland van zeerovers die hun geld verstoppen’.

Saviano noemde de oude echte pirateneilanden Aruba, Curaçao en Sint Maarten. ‘Altijd al verzamelen jullie het narcogeld (en natuurlijk niet alleen dat) dat rechtstreeks op jullie banken wordt gestort. En aangezien de ‘Nederlandse’ eilanden altijd al schatkisten van de onderwereld zijn, was het voor onderzoekers al in 1997 bekend nieuws dat er in Aruba door aan Russische misdaadorganisaties gelieerde vennootschappen veertien banken waren opgericht, dat tegoeden en transacties op de Nederlandse Antillen niet worden gecontroleerd en daardoor altijd het vuilste geld van de kartels in Amsterdam belandt’.

Reactie CBA-president

Medio augustus heeft de president van de Centrale Bank van Aruba, mevrouw Jeanette Semeleer, op het stuk in NRC gereageerd. Zij schrijft dat Aruba’s naam ‘wordt verward met het tweeling-eiland Antigua en Barbuda, waar medio 1990 meerdere Russische banken gevestigd waren die onder verhoogde internationale aandacht stonden’.

Semeleer: ‘De Centrale Bank van Aruba heeft nimmer Russische entiteiten of personen van een bankvergunning voorzien. Onder haar strikte toelatingsbeleid worden enkel banken toegelaten waarvan de meerderheid van de aandelen wordt gehouden door institutionele partijen met een uitstekende internationale reputatie’.

Sinds het vertrek van Citibank N.A. in 2020 zijn, aldus president Semeleer, geen offshore banken meer in Aruba gevestigd. 'De op Nederlandse leest geschoeide Arubaanse wet- en regelgeving ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering behoort tot een van de strengste in de Caribische regio'.

* * *

Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven:

'Spoedig stappen zetten om studiesucces van Caribische studenten te vergroten'

Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven

Veel Caribische studenten in het vervolgonderwijs in Nederland scoren substantieel slechter dan vergelijkingsgroepen van studenten. De oorzaken daarvan zijn te vinden in de hele keten van het voorbereidend onderwijs in het Caribische deel van het Koninkrijk tot en met de vervolgopleiding in Nederland. De vier ministers van onderwijs in het Koninkrijk willen in het belang van de Caribische studenten spoedig tot stappen komen om hun studiesucces te vergroten, schrijft onderwijsminister Ingrid van Engelshoven aan de Tweede Kamer.

Caribische studenten in het vervolgonderwijs in Nederland scoren substantieel slechter in vergelijking met andere groepen van studenten. Ondanks de grote moeite door vele betrokkenen aan beide zijden van de oceaan om – aanstaande - studenten te ondersteunen moet worden vastgesteld dat een groot deel van die ondersteuning tekort schiet, dat studenten niet worden bereikt en niet in samenhang wordt aangeboden.

Gezamenlijk initiatief

De vier ministers van het Koninkrijk delen dit beeld en hebben gezamenlijk besloten maatregelen te willen treffen om de problemen van Caribische studenten aan te pakken. Na intensief overleg hebben de ministers besloten in zee te gaan met een initiatief van de Hogeschool Rotterdam om met diverse onderwijsinstellingen, de Vereniging van Hogescholen, de Vereniging van Universiteiten VSNU en meest betrokken universiteiten een regiegroep te vormen.

De regiegroep is recentelijk van start gegaan en zal de komende maanden haar voorstellen uitwerken en aanbieden aan de vier onderwijsministers. Over de voorstellen, de keuzes en besluitvorming in het Vierlandenoverleg en over de eerste resultaten van deze aanpak wordt de Tweede Kamer in het voorjaar van 2022 geïnformeerd, aldus Van Engelshoven.

Stapelning van problemen

Diverse onderzoeken signaleren dat tijdens de studie bij veel studenten in het eerste jaar sprake is van een stapeling van praktische, studie gerelateerde en persoonlijke problemen. Alle betrokkenen bepleiten dat er meer aandacht moet zijn voor de algemene voorbereiding op het vervolgonderwijs, zoals vorming in zelfstandigheid, studievaardigheid en vaardigheid in de Nederlandse taal. Ook de meer specifieke voorbereiding, zoals studiekeuze, praktische voorbereiding op de overstap en een betere ontvangst en begeleiding in het vervolgonderwijs in Nederland zijn van belang.

De problematiek wordt ‘weerbarstig en complex’ genoemd. Studenten kampen met meervoudige achterstanden en staan daarbij vaak onder erg hoge druk (studiedruk en druk van het thuisfront). Doordat de studenten afkomstig zijn van zes verschillende eilanden met eigen aanpakken en doordat zij zich in het vervolgonderwijs verspreiden over een groot aantal instellingen, is er bijna onvermijdelijk een versnippering in de aanpak.

Integrale aanpak essentieel

De regiegroep van onderwijsinstellingen noemt mede daarom een integrale aanpak essentieel. De onderwijsinstellingen pleiten voor een geïntegreerd aansluitingsprogramma dat deel op de eilanden, deels in Nederland zal worden uitgevoerd in hechte structurele en programmatische samenwerking.

* * * * *